

ע"פ 1370/23 - מדינת ישראל, כ"ב בתמוז התשפ"ג נגד מונתצר זידאת

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 1370/23

לפני:

כבוד השופט י' עמית
כבוד השופט ע' גרוסקופף
כבוד השופטת ר' רונן

המערערת:

מדינת ישראל

נגד

המשיב:

מונתצר זידאת

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-
יפו בת"פ 233-07-22 מיום 4.1.2023 שניתן על ידי
כב' סגן הנשיא בני שגיא

תאריך הישיבה:

כ"ב בתמוז התשפ"ג (11023)

בשם המערערת:

עו"ד עודד ציון
עו"ד שמשון וייס

בשם המשיב:

פסק-דין

השופט י' עמית:

לפנינו ערעור על קולת העונש שנקבע בגזר דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (כב' סגן הנשיא ב' שגיא) בת"פ 233-07-22 מיום 4.1.2023.

1. ביום 16.11.2022 הורשע המשיב בעבירה של שוד לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), ובעבירה של כניסה לישראל שלא כחוק לפי סעיף 12(1) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952 (להלן: חוק הכניסה לישראל).

עמוד 1

חוק הכניסה לישראל). זאת, על סמך הודאתו במסגרת הסדר טיעון אשר לא כלל הסכמה לעניין העונש (להלן: התיק העיקרי).

על פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 16.6.2022 המשיב, תושב האזור אשר שהה בישראל שלא כדין, נכנס לחנות בתל אביב בה עבד המתלונן (בן 71). הוא חיכה עד שאחרון הלקוחות יצא מהחנות, ואז אחז במתלונן בכוח והכניס ידו לכיס מכנסיו של המתלונן בחיפוש אחר כסף. בשל קריאות המתלונן לעזרה, המשיב נמלט מהמקום. המשיב לא אמר נואש אלא המשיך לעקוב אחר המתלונן בצאתו מהחנות, נכנס אחריו לחדר המדרגות בבניין מגוריו, לפת את צווארו והכניס ידו לכיס מכנסיו בחיפוש אחר כסף. למרות ניסיונותיו של המתלונן להתנגד, המשיב הפיל אותו על המדרגות, הכה בפניו באגרופו, לחץ על צלעותיו באמצעות ברכו, אחז בידי המתלונן ובעט בו בצלעות. המשיב הצליח לבסוף להכניס ידו לכיסו של המתלונן ולשדוד ממנו 2,000 ש"ח, ולאחר מכן נמלט מהמקום כשהוא משאיר אחריו את המתלונן שרוע על הרצפה, חבול ומדמם.

2. לבקשתו, צירף המשיב תיק נוסף (ת"פ 3331-12-20), שבו הורשע על פי הודאתו בעבירה של גניבה לפי סעיף 384 לחוק העונשין ובעבירה של כניסה לישראל שלא כחוק לפי סעיף 12(1) לחוק הכניסה לישראל (להלן: התיק המצורף). על פי עובדות כתב האישום, בצהרי יום 28.7.2020, התקרב המשיב למתלוננת, תלש בחוזקה שרשרת זהב בשווי 470 ש"ח שהייתה תלויה על צווארה וברח מהמקום, אך לאחר שהמתלוננת צעקה "גנב, גנב" השליך את השרשרת.

3. בית המשפט המחוזי קבע כי מדובר בשני אירועים נפרדים עם שני מתחמי ענישה נפרדים. באשר לתיק העיקרי, בבואו לגזור את הדין, בית המשפט עמד על חומרת עבירת השוד ועל הפגיעה הקשה בערכים המוגנים, בין היתר, בשל נחישות המשיב לביצוע השוד, אשר לא ויתר לאחר הניסיון הראשון, עקב אחרי המתלונן עת הלך לבניין מגוריו, ואז השלים את המעשה; בשל מקום ביצוע השוד, אשר התרחש בבניין מגוריו של המתלונן; בשל האלימות שהופעלה כלפי המתלונן והנזק הפיזי והנפשי שנגרם לו; בשל גילו של המתלונן, שהיווה "טרף קל"; ובשל העובדה שהמשיב שהה בארץ שלא כדין. בהינתן האמור, נקבע כי מתחם העונש ההולם בעניינו נע בין 28 ל-48 חודשי מאסר. באשר לתיק המצורף, בית המשפט עמד על חומרת מעשיו של המשיב, אשר תלש את השרשרת בכוח מגופה של המתלוננת, וקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר על תנאי למספר חודשי מאסר לריצוי בפועל.

בגזירת עונשו של המשיב בגדרי המתחם, בית המשפט עמד על כך שנסיבותיו האישיות של המשיב - ובהן, גילו הצעיר; העדר עבר פלילי; הודאתו במיוחס לו; והיותו אב לשני ילדים קטנים המהווה "עוגן כלכלי" למשפחתו - מצדיקות גזירת עונש הנמצא בתחתית המתחם. בשל כך, נגזר על המשיב עונש של 30 חודשי מאסר לריצוי בפועל, מאסר על תנאי, ופיצוי למתלוננים.

מכאן ערעור המדינה כנגד קולת עונשו של המשיב, שטען כי אין מקום להתערבות בעונש.

4. לאחר שעיינו בחומר שלפנינו ושמענו את טענות הצדדים, הגענו למסקנה כי דין הערעור להתקבל.

עבירות השוד כשלעצמן פוגעות בתחושת הביטחון הציבורית, ובכבודם, בקניינם, ולעיתים בגופם, של אלו שנקרו

בדרכו של השודד (ע"פ 475/20 סורני נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (13.7.2022)). ביצוע עבירות שוד כלפי אוכלוסיית המבוגרים הופך את המעשה למכוער אף יותר. ההנחה כי מדובר ב"טרף קל" ועל כן זהו קורבן "אטרקטיבי יותר" משקפת תפיסה אנטי-חברתית האדישה לפגיעה בנפגע העבירה, וכפי שנאמר בע"פ 3307/08 מדינת ישראל נ' טועמי (4.3.2009):

"עבירות השוד, ובמיוחד כשעבירות אלו מופנות כנגד קשישים, הינן רעה חולה שחובה על בתי המשפט לעקור משורש. הפניה דווקא לאוכלוסיה חלשה, אוכלוסיית הקשישים, מתוך תקווה כי אוכלוסיה זו לא תוכל להגן על עצמה, משקפת אנטי חברתיות עמוקה ומגלמת בתוכה אכזריות ואדישות לחומרת הפגיעה הנגרמת לקורבן העבירה".

בית משפט זה חזר והדגיש את החומרה היתרה הטמונה בביצוע עבירות שוד כלפי אוכלוסיית המבוגרים והקשישים, ועל כך שיש להילחם בתופעה באמצעות ענישה מחמירה ומרתיעה הכוללת רכיב משמעותי של מאסר מאחורי סורג ובריח (ע"פ 1660/19 Kvartskhava נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (23.10.2019)); ראו גם: ע"פ 280/23 מדינת ישראל נ' Abker (18.5.2023); ע"פ 7269/21 מדינת ישראל נ' גבריל (7.4.2022); ע"פ 4777/17 פלוני נ' מדינת ישראל (10.1.2018); ע"פ 5881/14 ביארי נ' מדינת ישראל (26.7.2015); ע"פ 6202/10 מדינת ישראל נ' ישראילוב (15.3.2011)).

5. על רקע האמור, דומה כי העונש שהושת על המערער מצדיק התערבות ערכאת הערעור לנוכח חומרת מעשיו. המשיב לא הרפה מקרבנו, אדם מבוגר בן 71, וגם כאשר הניסיון הראשון בחנות לא צלח, הוא עקב אחר המתלונן לבניין המגורים שלו, שם הצליח לממש את תכניתו לשדוד את המתלונן, תוך שימוש באלימות ובאכזריות, ולמרות התנגדות המתלונן (ראו והשוו: עניין ביארי). לכך יש להוסיף כי מדובר בעבירת רכוש שניה של המשיב, אשר כאמור תלש שרשרת שהייתה תלויה על צווארה של המתלוננת. המשיב לא מורתע מביצוע עבירות חוזרות ונשנות, והכל בשעה שהוא שוהה בישראל שלא כדין. כל אלה מצדיקים את החמרת עונשו, ויובהר כי נתנו דעתנו גם לשיקולים לקולא בעניינו של המשיב, לרבות גילו הצעיר והודאתו שחסכה זמן שיפוטי. אולם באיזון הכולל, לא היה בכך כדי לשנות מן המסקנה אליה הגענו.

6. סופו של דבר, נוכח האמור לעיל ובשים לב שאין זו דרכה של ערכאת הערעור למצות את הדין, אנחנו מורים על הוספת 15 חודשי מאסר בפועל לעונשו של המשיב, כך שחלף 30 חודשי מאסר בפועל שהושתו עליו, יעמוד עונשו על 45 חודשי מאסר בפועל. יתר רכיבי גזר הדין יותרו על כנם.

ניתן היום, כ"ט בתמוז התשפ"ג (18.7.2023).

שופט

שופט

שופט